

MANAGEMENT AND ADMINISTRATION

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2022.6.21>

DOSKONALENIE METODYKI AUDYTU ZYSKÓW ZATRZYMANÝCH

Vladislav Brayko

aspirant Katedry Rachunkowości, Audytu, Analiz i Opodatkowania

Uniwersytetu Sprawy Celnej i Finansów (Dniepr, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0001-6698-3909

brayko2017@gmail.com

Adnotacja. Zyski zatrzymane są głównym źródłem tworzenia kapitału własnego, stanowiącym podstawę finansową do tworzenia i rozwoju podmiotu gospodarczego. Do tej pory w nauce krajowej nie ma wystarczających dokładnych badań naukowych, które badają zyski zatrzymane jako odrębny przedmiot audytu. Złożoność audytu zysków zatrzymanych, wysoki stopień ryzyka audytorskiego stwarzają potrzebę ciągłego doskonalenia metodologii jego przeprowadzania. W artykule zbadano organizacyjne i metodyczne aspekty audytu zysków zatrzymanych. Określono główne etapy audytu zysków zatrzymanych i ich elementy strukturalne. Udoskonalono metodologię audytu zysków zatrzymanych i zaproponowano formularze dokumentów roboczych w celu bardziej efektywnego przeprowadzenia procedur audytowych. Uzasadnione jest znaczenie szczegółowego planowania w celu bardziej efektywnego przeprowadzenia audytu i zminimalizowania ryzyka audytorskiego. Ulepszona technika audytu zapewni wiarygodność uzyskanych dowodów audytorskich i wzrost poziomu zaufania do użytkowników sprawozdań finansowych.

Słowa kluczowe: Audyt zysków zatrzymanych, metodyka audytu, planowanie, istotność, ryzyko audytorskie, kontrola wewnętrzna, dokumenty robocze audytu.

IMPROVEMENT OF AUDIT METHODOLOGY OF RETAINED EARNINGS

Vladislav Brayko

Postgraduate Student at the Department of Accounting, Auditing, Analysis and Taxation

University of Customs and Finance (Dnipro, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0001-6698-3909

brayko2017@gmail.com

Abstract. Retained earnings are the main source of equity capital formation, which is the financial basis for the creation and development of a business entity. To date, there are not enough thorough scientific studies in the national science that study retained earnings as a separate object of audit. The complexity of the audit of retained earnings, the high degree of audit risk creates the need for continuous improvement of its methodology. The article investigates the organizational and methodological aspects of the audit of retained earnings. The main stages of audit of retained earnings and their structural elements are determined. The methodology of audit of retained earnings is improved and forms of working documents for more efficient audit procedures are proposed. The importance of detailed planning for prompt audit and minimization of audit risk is substantiated. The improved audit methodology will ensure the reliability of the obtained audit evidence and increase the level of confidence in the users of financial statements.

Key words: audit of retained earnings, auditing methodology, planning, materiality, audit risk, internal control, audit working papers.

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ АУДИТУ НЕРОЗПОДІЛЕНОГО ПРИБУТКУ

Владислав Брайко

аспірант кафедри обліку, аудиту, аналізу і оподаткування

Університету митної справи та фінансів (Дніпро, Україна)

ORCID ID: 0000-0001-6698-3909

brayko2017@gmail.com

Анотація. Нерозподілений прибуток – основне джерело формування власного капіталу, що є фінансовою основою для створення та розвитку суб'єкта господарювання. До теперішнього часу у вітчизняній науці недостатньо ґрунтовних наукових досліджень, які вивчають нерозподілений прибуток як окремий об'єкт аудиту. Складність аудиту нерозподіленого прибутку, високий ступінь аудиторського ризику створюють необхідність постійного вдосконалення методики його проведення. У статті досліджено організаційно-методичні аспекти аудиту нерозподіленого прибутку. Визначено основні етапи аудиторської перевірки нерозподіленого прибутку та їх структурні

елементи. Вдосконалено методику аудиту нерозподіленого прибутку та запропоновано форми робочих документів для більш ефективного проведення аудиторських процедур. Обґрунтовано важливість детального планування для оперативного проведення аудиторської перевірки та мінімізації аудиторського ризику. Вдосконалена методика аудиту забезпечить достовірність отриманих аудиторських доказів та зростання рівня довіри до користувачів фінансової звітності.

Ключові слова: аудит нерозподіленого прибутку, методика аудиту, планування, суттєвість, аудиторський ризик, внутрішній контроль, робочі документи аудиту.

Вступ. З розвитком ринкових відносин, коли стали пред'являтися нові вимоги з боку зовнішніх користувачів до процесу формування фінансових результатів щодо діяльності суб'єктів господарювання, виникла проблема підвищення прозорості фінансової звітності. Одержання прибутку є основною метою діяльності підприємств незалежно від організаційно-правової форми. Прибуток є одним з різновидів фінансового результату, який формується на рахунках обліку реалізації та обліку інших доходів.

Доходи, витрати та фінансові результати істотно впливають на фінансовий стан, платоспроможність та добробут суб'єктів господарювання. Тому вони мають піддаватися ретельній перевірці у системі внутрішнього та зовнішнього аудиту з метою встановлення достовірності показників фінансових результатів, виявлення незалучених внутрішніх резервів та їх мобілізації для оптимізації витрат та підвищення прибутковості від всіх видів діяльності підприємства.

Ефективний аудит фінансових результатів підприємств вимагає належної організації, розробки та використання спеціальних стандартів, методичних та технічних прийомів аудиту, що дозволяють розкривати зміст фактів господарської діяльності, пов'язаних з доходами, витратами та фінансовими результатами для пізнання предмета та досягнення поставленої мети аудиту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед вітчизняних учених, які займалися вивченням проблем аудиту фінансових результатів варто виокремити: Петрик О.А., Шеремета С.Н., Бутинець Н.М., Леженко Л.І. та Янок Д.А.

Грунтовні наукові дослідження, які присвячені удосконаленню методології аудиту фінансових результатів підприємства, проводили Л.І. Леженко, яка розробила власну модель аудиту фінансових результатів у розрізі видів діяльності підприємства (Л. Леженко, 2009: 20) та Д.А. Янок, яка запропонувала низку пропозицій щодо оптимізації аудиту фінансових результатів в умовах стандартизації фінансової звітності (Д. Янок, 2005: 22).

Серед зарубіжних вчених, які проводили змістовні дослідження нерозподіленого прибутку варто виокремити праці Р. Бола, Дж. Геракоса, які досліджували контрольні-облікові аспекти нерозподіленого прибутку у розрізі загальної прибутковості підприємства (Ball, R., Gerakos, J., Linnainmaa, J. T., & Nikolaev, V.: 2020, 254); А. Пауло, який застосовував ретроспективний підхід для дослідження змін нерозподіленого прибутку та його можливої кореляції із зростанням суб'єкта господарювання (Paulo, A., 2018: 74) та С. Кхана, який дослідив динамічні зв'язки між вартістю акцій та нерозподіленим прибутком (Khan, S. H., 2009: 48).

Необхідно зазначити, що змістовних досліджень нерозподіленого прибутку як окремого об'єкту аудиту не проводилось. Натомість аудит нерозподіленого прибутку розглядався вченими як елемент аудиту внутрішнього капіталу.

Постановка завдання. Метою даної статті є поглиблення теоретичних аспектів та вдосконалення методики аудиту нерозподіленого прибутку для встановлення достовірності показників фінансових результатів.

Основними завданнями даної наукової статті є:

- дослідження методології аудиту нерозподіленого прибутку;
- визначення етапів аудиту нерозподіленого прибутку та опис їх складових;
- вдосконалення методики аудиту нерозподіленого прибутку з подальшою пропозицією форм робочих документів.

Матеріал і методи дослідження. Для досягнення мети та основних завдань дослідження було вивчено та проаналізовано наукові праці та нормативно-правові акти, що напряду чи опосередковано стосуються напрямку праці.

Під час дослідження означеної тематики автором використано загальнонаукові та теоретичні методи наукового пізнання, зокрема, порівняльного аналізу та синтезу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Управління господарською діяльністю підприємства вимагає відповідного інформаційного забезпечення, найважливішою складовою якого є дані про фінансове становище. Істотним елементом такої інформації виступають відомості щодо фінансових результатів. Тому їх аудит в часи функціонування ринкових відносин є необхідною умовою для прийняття адекватних управлінських рішень тактичного та стратегічного характеру.

Аудит нерозподіленого прибутку проводиться в три етапи:

- початковий;
- основний;
- заключний.

Міжнародний та вітчизняний досвід доводить, що безпосередньо перед проведенням якісної аудиторської перевірки будь-якої ділянки обліку слід провести низку заходів, спланованих належним чином. Оскільки планування передбачає розробку загальної стратегії та детального підходу, необхідно спрогнозувати масштаб майбутніх робіт з врахуванням отриманих знань про діяльність суб'єкта господарювання. При цьому

витрати часу на планування роботи можуть складати не менше 20% тривалості всієї перевірки за умови, що аудитор працює з клієнтом уперше. На початковому етапі аудитор має провести ряд наступних процедур:

- складання стратегії та плану аудиту;
- оцінку системи внутрішнього контролю та ризиків викривлень на рівні фінансової звітності;
- визначення рівня суттєвості.

Стратегія аудиту вибудовується з урахуванням індивідуальних особливостей кожного суб'єкта господарювання. Вона передбачає вибір найбільш раціональних шляхів виконання завдань перевірки та залежить від досвіду та кваліфікації аудиторів, тривалості співробітництва аудиторської фірми та підприємства-клієнта, ступеня знання особливостей клієнта та інших факторів.

Під час розробки загальної стратегії перевірки аудитор:

- виявляє особливості аудиторського завдання, що мають визначальне значення для визначення його обсягу;
- вивчає результати попередньої роботи з аудиторського завдання та аналізує чинники, значущі для визначення напрямів діяльності аудиторської групи;
- встановлює терміни проведення аудиту та характер необхідної інформаційної взаємодії з керівництвом;
- визначає характер, терміни використання та обсяг ресурсів, необхідних для аудиту.

Збір інформації про суб'єкт господарювання є першим кроком для розробки стратегії аудиту. Деякі відомості з'ясовуються аудитором на переддоговірному етапі: склад власників та керівного персоналу підприємства, установчі документи, облікова політика, зміст фінансової звітності та ін. Далі, на основі висновків, зроблених з минулого досвіду роботи з клієнтом або з процедур прийняття нового клієнта здійснюється попередня оцінка ризиків істотних викривлень на рівні фінансової звітності. Для цього аудитор оцінює внутрішній контроль у клієнта, обговорює питання аудиту з персоналом клієнта, визначає рівень суттєвості, обсяг залучення інформаційних технологій, попередньо виявляє ділянки з високим рівнем ризику викривлень, оцінює можливості зловживання повноваженнями керівництвом клієнта тощо.

Наступним кроком розробки стратегії аудиту є встановлення термінів перевірки, обсягу та характеру ресурсів, що залучаються. При розподілі ресурсів, що спрямовуються на проведення аудиту, необхідно:

- визначити склад аудиторської групи;
- розрахувати бюджет робочого часу (визначити мінімально необхідний обсяг часу та розподілити бюджет часу у відповідності до етапу аудиту) (табл. 1 і табл. 2);
- скласти графік зустрічей із керівництвом клієнта, а також експертами та іншими членами аудиторської групи.

Документація за загальною стратегією аудиту є переліком ключових рішень, що включають важливі для аудиту питання, які необхідно довести до членів аудиторської групи. Аудитор може подати загальну стратегію аудиту у вигляді меморандуму, чи чек-листа.

Крім стратегії, аудитор має розробити план аудиту, що описує:

- характер, терміни та обсяг запланованих процедур оцінки ризиків;
- інші заплановані аудиторські процедури, необхідні для відповідності аудиторського завдання вимогам Міжнародних стандартів аудиту.

Таблиця 1

Планування обсягу часу за професійним судженням аудитора

Обсяг діяльності клієнта (валюта балансу + дохід)	Мінімальний обсяг часу (в людино-годинах)	Запланований обсяг часу за професійним судженням партнера із завдання (в людино-годинах)
До 5 млн. грн.	40	
Від 5 млн. грн. до 10 млн. грн.	60	
Від 10 млн. грн. до 50 млн. грн.	80	
Від 50 млн. грн. до 100 млн. грн.	120	
Від 100 млн. грн. до 500 млн. грн.	250	
Від 500 млн. грн. до 1000 млн. грн.	400	
Від 1000 млн. грн.	600	

Джерело: складено автором самостійно.

План аудиту деталізує його стратегію. Керівник аудиторської групи повинен встановити відповідальність кожного учасника за перевірку конкретних процесів, сегментів, областей або дій. Такі призначення повинні враховувати компетентність, різні ролі та обов'язки аудиторів, помічників та технічних експертів, а також забезпечувати незалежність та ефективність використання ресурсів. Затверджений план аудиту керівник аудиторської групи доводить до відома всіх учасників та здійснює розподіл обов'язків між ними.

Однією з перших процедур на етапі планування аудиторської перевірки є оцінка стану системи внутрішнього контролю за допомогою тестування працівників апарату управління. Система внутрішнього контролю

є процесом, організованим і здійснюваним представниками власника, керівництвом, а також іншими співробітниками підприємства для забезпечення достатньої впевненості щодо надійності фінансової звітності, ефективності та результативності господарських операцій та відповідності діяльності суб'єкта господарювання нормативно-правовим актам. У свою чергу, тест оцінки системи обліку та внутрішнього контролю допоможе аудиторю прийняти рішення про те, чи може він у своїй роботі покладатися на систему внутрішнього контролю підприємства та дати оцінку ризику засобів контролю.

Таблиця 2

Розподіл бюджету часу у відповідності до етапу аудиту

Етап виконання аудиту:	Необхідний час		Необхідна кількість та кваліфікація працівників за професійним судженням аудитора
	у %	у люд./год.	
Планування	30		
Отримання належних аудиторських доказів	50		
Завершальний	15		
Зарезервований час (для роботи в сферах із можливим високим ризиком суттєвого викривлення)	5		
Разом	100		

Джерело: складено автором самостійно.

У відповідності до МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту» аудитор розглядає суттєвість як на рівні фінансової звітності загалом, так і щодо залишків на окремих рахунках бухгалтерського обліку (Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, 2017).

Узагальнено можна визначити такі підходи до поняття суттєвості в межах аудиту: викривлення та помилки вважатимуться суттєвими за умови, що кожна помилка окремо або спільно з іншими може впливати на економічні рішення, які можуть бути ухвалені за даними фінансової звітності; аудитор повинен орієнтуватися на суттєвість тих чи інших питань для груп користувачів даної звітності (враховуються галузеві особливості, види діяльності та ін.).

Крім цього, термін «суттєвість» розкриває основні фактори, що характеризують ту чи іншу статтю звітності. Такими факторами є: кількісна характеристика статті; якісна характеристика статті; сутність оцінюваної статті. Суттєвість визначається як і в абсолютних, так і у відносних показниках.

У вітчизняній та зарубіжній практиці рівень суттєвості найчастіше встановлюється у відносних показниках. Зараз в МСА відсутнє чітке тлумачення того, яка стаття звітності повинна бути суттєвою або який рівень суттєвості необхідно встановити до неї. Визначення таких статей може бути засноване тільки на професійному судженні аудитора та на специфіці діяльності суб'єкта господарювання. При визначенні рівня суттєвості необхідно враховувати його взаємозв'язок з аудиторським ризиком. Така залежність є зворотною. Чим вище рівень суттєвості, тим менший аудиторський ризик.

Найбільш раціональний варіант розрахунку рівня суттєвості запропонований у таблиці 3.

Таблиця 3

Визначення рівня суттєвості по підприємству

Базові показники	Значення базового показника	Критерій, %	Значення для розрахунку суттєвості	Примітки
Прибуток (збиток) до оподаткування				
Виручка від реалізації				
Валюта балансу				
Власний капітал				
Витрати				

Джерело: складено автором самостійно.

При розрахунку рівня суттєвості необхідно:

- розрахувати середнє арифметичне значення показників графи № 4;
- порівняти найбільше та найменше значення графи № 4 із середнім арифметичним;
- знайти відсоток відхилення найбільшого та найменшого значень від середнього арифметичного;
- виключити з розрахунку найбільші та найменші значення показників;
- знайти середнє арифметичне значення графи № 4 з трьох показників, що залишилися, отримана величина, округлена або у більшу, або в меншу сторону (але не більше 20%) і є рівнем суттєвості для підприємства;

– розрахований рівень суттєвості необхідно розподілити у рівній пропорції на актив та пасив балансу між його статтями.

Будучи незалежним експертом, аудитор несе відповідальність перед суб'єктом господарювання, висловлюючи думку щодо достовірності окремих показників звітності. Тому він має докласти всіх зусиль для вираження об'єктивної думки та зведення до мінімуму аудиторського ризику. Залежно від професійного досвіду аудитора в аудиторській практиці прийнято оцінювати аудиторський ризик у межах від 1 до 5%.

Відповідно до положень МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту» аудиторський ризик – це ризик складання аудитором помилкового аудиторського висновку у випадках, коли у фінансовій звітності містяться суттєві викривлення.

Аудиторський ризик залежить від ризику суттєвого викривлення звітності та ризику невиявлення. Ризик суттєвого викривлення – це ризик того, що фінансова звітність містить суттєві викривлення до проведення аудиту. Ризик суттєвого викривлення звітності є функцією невід'ємного ризику та ризику системи внутрішнього контролю. У міжнародних стандартах аудиту визначено, що два елементи ризику суттєвого викривлення (невід'ємний ризик та ризик системи внутрішнього контролю) оцінюються лише на рівні складання фінансової звітності (Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг, 2017).

Аудитор не може вплинути на рівень ризику суттєвого викривлення фінансової звітності, оскільки даний вид ризику залежить від специфіки діяльності суб'єкта господарювання та дій його керівництва щодо формування контрольованого середовища, розроблення та застосування контрольних процедур. Від дій аудитора залежить тільки точність оцінки ризику суттєвого викривлення звітності з метою максимального наближення такої оцінки до реального стану справ підприємства.

Водночас аудитор може вплинути на рівень ризику невиявлення, тобто ймовірність того, що процедури, які застосовуються аудитором, не дозволять виявити суттєві викривлення фінансової звітності. Для зниження ризику невиявлення аудитор може змінити характер, терміни та обсяг аудиторських процедур.

Визначення рівня суттєвості та розподіл його між статтями балансу, а також встановлення значення аудиторського ризику дозволяють аудитору перейти до планування та складання програми аудиторської перевірки, яка є детальним переліком аудиторських процедур, які виконують роль докладної інструкції під час перевірки.

Під час проведення аудиторської перевірки використання прибутку мета аудитора полягає в пошуку найбільш ефективної стратегії збору доказів, які підтверджують наявність чи відсутність помилок і порушень. Для того, щоб зробити цей пошук цілеспрямованим, аудитор повинен знати, що саме він доводить або яку помилку шукає (рис.1).

У ході перевірки можуть бути виявлені порушення та помилки. У разі їх виявлення аудитор має визначити кількісний вплив на фінансову звітність з урахуванням розрахованого рівня суттєвості. При цьому в НП(С)БО № 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» встановлено правила виправлення помилкових записів, у тому числі щодо нерозподіленого прибутку. За наявності суттєвої помилки, виявленої після затвердження річного звіту, проведення зборів власників та винесення рішення про розподіл прибутку, мають бути проведені ще одні збори, на яких буде прийнято рішення про розподіл нового прибутку (Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах», 1999).

При цьому слід зазначити, що кожен етап перевірки має підтверджуватися відповідним робочим документом аудитора, зразок якого наведений в таблиці 4.

На завершальному етапі аудиторської перевірки виражається думка про достовірність фінансової звітності, сформована на основі отриманих аудиторських доказів, та про відповідність порядку ведення бухгалтерського обліку вимогам, встановленим нормативними актами.

Якщо аудиторська перевірка використання нерозподіленого прибутку проводиться у межах аудиту всієї фінансової звітності, тоді аудитором готується аудиторський висновок.

Таблиця 4

Зразок робочого документа аудитора

Робочий документ аудитора № Організація Період, що перевіряється							
<i>Відомість перевірки напряму використання прибутку</i>							
№	Напрямок використання прибутку	Використання нерозподіленого прибутку за даними організації		Використання нерозподіленого прибутку за даними аудиту		Відхилення (+-) грн.	Причина відхилення
		Напрямок	Сума, грн.	Напрямок	Сума, грн.		

Джерело: складено автором самостійно.

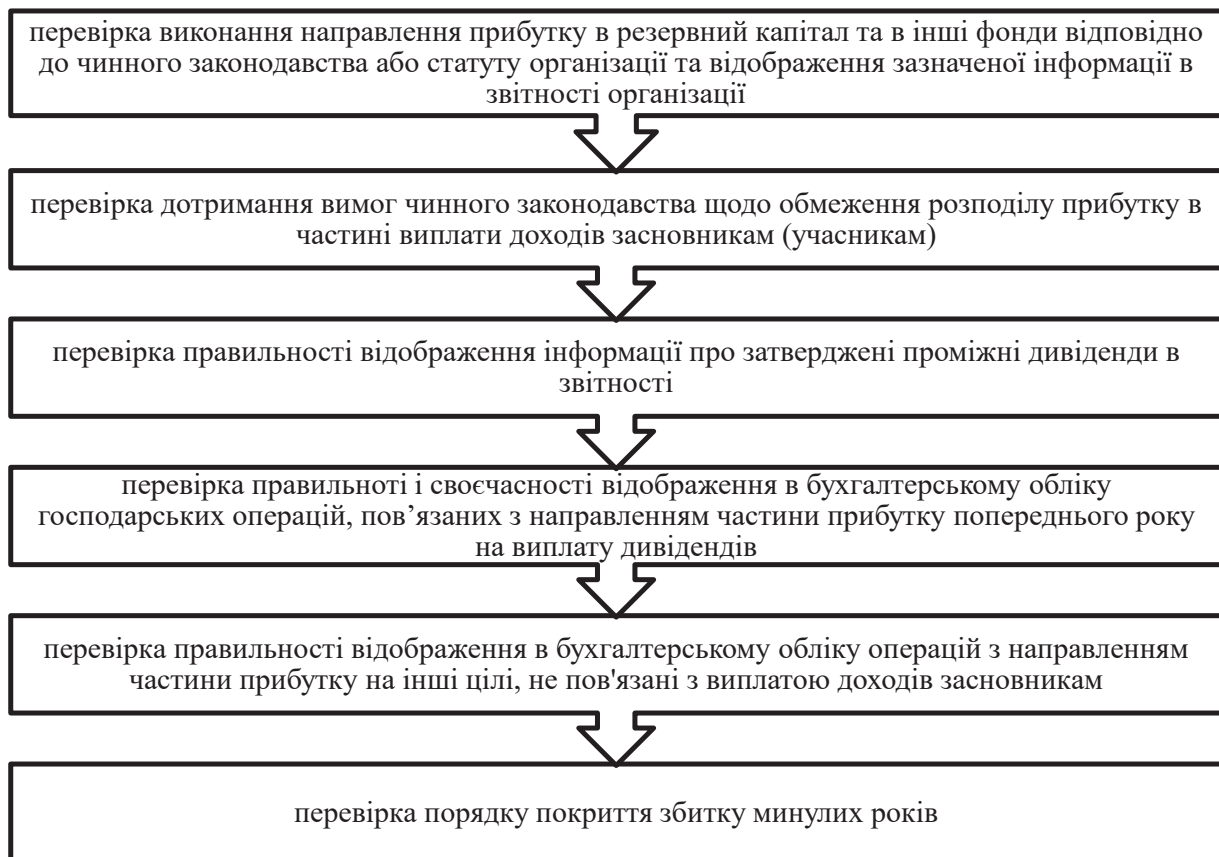


Рис. 1. Аудиторські процедури під час перевірки використання нерозподіленого прибутку

Джерело: складено автором самостійно.

Висновки з проведеного дослідження. Розглянуті процедури в частині аудиту нерозподіленого прибутку забезпечують рівність принципів і підходів до перевірки, дозволяють врахувати різноманіття умов функціонування, виключивши необґрунтованість і упередженість. Все це дозволить аудиторам отримати достовірні результати, забезпечивши простоту і прозорість у висновках. В цілому, думка аудитора про достовірність фінансової звітності щодо показників наявності та використання прибутку може сприяти більшій довірі до організації з боку зацікавлених користувачів.

Список використаних джерел:

1. Ball, R., Gerakos, J., Linnainmaa, J. T., & Nikolaev, V. (2020). Earnings, retained earnings, and book-to-market in the cross section of expected returns. *Journal of Financial Economics*, 135(1), 231-254.
2. Khan, S. H. (2009). Determinants of share price movements in Bangladesh: Dividends and retained earnings.
3. Paulo, A. (2018). Abnormal retained earnings around the world. *Journal of Multinational Financial Management*, 46, 63-74.
4. Лежненко Л.І. Облік і аудит формування фінансових результатів : автореф. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.09. Київ, 2009.20 с.
5. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (частина 1), виданий Міжнародною федерацією бухгалтерів і Аудиторською палатою України (видання 2018 р.) URL: <https://www.iaasb.org/publications/2018-0> (дата звернення: 21.11.2022).
6. НП(С)БО 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 28 травня 1999 року № 137: станом на 10.08.2021 р. [Електронний ресурс]/ Верховна Рада України. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text> (дата звернення: 21.01.2022).
7. Янок Д.А. Облік, аналіз і аудит фінансових результатів в умовах стандартизації звітності : автореф. ... канд. екон. наук : спец. 08.00.04. Київ, 2005. 22 с.

References:

1. Ball, R., Gerakos, J., Linnainmaa, J. T., & Nikolaev, V. (2020). Earnings, retained earnings, and book-to-market in the cross section of expected returns. *Journal of Financial Economics*, 135(1), 231-254.
2. Khan, S. H. (2009). Determinants of share price movements in Bangladesh: Dividends and retained earnings.
3. Paulo, A. (2018). Abnormal retained earnings around the world. *Journal of Multinational Financial Management*, 46, 63-74.

4. Lezhnenko, L.I. (2009). Oblik i audyt formuvannia finansovykh rezultativ [Accounting and audit of financial results formation] : avtoref. ... kand. ekon. nauk : spets. 08.00.09. K., 20 p. [In Ukrainian].
5. Mizhnarodni standarty kontroliu yakosti, audytu, ohliadu, inshoho nadannia vpevnenosti ta suputnikh posluh (chastyna 1), vydanyi Mizhnarodnoiu federatsiieiu bukhhalteriv i Audytorskoioi palatoiu Ukrainy (vydannia 2018 r.) URL: <https://www.iaasb.org/publications/2018-0> (data zvernennia: 21.11.2022).
6. NP(S)BO 6 «Vypravlennia pomylok i zminy u finansovykh zvitakh» zatverdzheno nakazom Ministerstva finansiv Ukrainy vid 28 travnia 1999 roku № 137: stanom na 10.08.2021 r. [Elektronnyi resurs]/ Verkhovna Rada Ukrainy. – URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0392-99#Text> (data zvernennia: 21.01.2022).
7. Ianok, D.A. (2005). Oblik, analiz i audyt finansovykh rezultativ v umovakh standartyzatsii zvitnosti [Accounting, analysis and audit of financial results in the context of reporting standardization]: avtoref. ... kand. ekon. nauk :spets. 08.00.04. K., 22 p. [In Ukrainian].